

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

EYLEMDEN ÖNERİYE: ÖĞRETMEN REHBERİ

**Erasmus+ KA220-SCH Strategic Partnership in School
Education DIGITAL COMICS OF MIGRATION
2023-1-TR01-KA220-SCH-000166103**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Eylemden Öneriye: Öğretmen Rehberi

Öğretmenler; öğrencilerin eğitime dahil edilmesini, temel yetkinliklerinin geliştirilmesini ve giderek dijitalleşen öğrenme ortamlarıyla olan etkileşimlerini şekillendirmede en etkili aktörler arasında yer almaktadır. Sınıf topluluklarının liderleri olarak öğretmenler, yalnızca akademik öğrenmeyi değil, sosyal yaşamda öğrencilerin kendilerini değerli hissedip hissetmediklerini, temsil edilip edilmediklerini ve okul yaşamına tam olarak katılıp katılamayacaklarını belirleyen sosyal dinamikleri de etkilerler. Araştırmalar tutarlı bir şekilde, kapsayıcı öğretim uygulamalarının, özellikle dezavantajlı, göçmen ve mülteci kökenli öğrenciler başta olmak üzere tüm öğrencilerin akademik başarılarına, aidiyet duygularına, sosyal entegrasyonlarına ve esenliklerine katkıda bulunduğunu göstermektedir (Florian & Black-Hawkins, 2011; UNESCO, 2020). Göç ve zorunlu göç bağlamlarında öğretmenler, çocukların ev sahibi toplumda anlamlı ilişkiler kurdukları ilk kurumsal aktörler haline gelirler. Onların tutumları, beklentileri ve pedagojik yaklaşımları, öğrencilerin eğitim rotalarını ve sosyal deneyimlerini önemli ölçüde şekillendirebilir. Mülteci ve göçmen eğitimi üzerine yapılan çalışmalar, kültürel açıdan duyarlı ve kapsayıcı öğretmenlerin olumlu akran ilişkilerini teşvik etme, dışlanma deneyimlerini azaltma ve öğrencilerin yeni eğitim ortamlarına uyum sağlamalarını destekleme konusunda daha başarılı olduklarını göstermektedir (Pastoor, 2017; Sattin-Bajaj et al., 2023). Sosyal-duygusal öğrenme (SDÖ) yaklaşımları ve kapsayıcı öğretim felsefeleri aracılığıyla öğretmenler; empati, iş birliği, kültürlerarası anlayış ve demokratik katılımı geliştirebilir, böylece sınıf sosyolojisini iyileştirerek çeşitliliğin bir zorluktan ziyade eğitsel bir değer olarak kabul edildiği öğrenme ortamları yaratabilirler.

Bu nedenle, öğretmen eğitiminin önemi yalnızca öğretim kalitesini artırmanın çok ötesine uzanmakta; toplum içindeki eğitimde adaleti, sosyal uyumu ve demokratik gelişimi doğrudan etkilemektedir. Öğretmenlerden, göç, kültürel çoğulculuk, dijital dönüşüm ve öğrencilerin sosyal ve duygusal esenliklerine ilişkin artan endişelerle karakterize edilen çeşitli sınıflara yanıt vermeleri giderek daha fazla beklenmektedir. Ancak araştırmalar, geleneksel öğretmen yetiştirme programlarının genellikle kapsayıcı eğitime, göçe duyarlı pedagojiye, sosyal-duygusal öğrenmeye ve dijital yeniliklere sınırlı düzeyde önem vermesi nedeniyle birçok öğretmenin kendisini bu sorumluluklar için yetersiz hazırlanmış hissettiğini göstermektedir (European Commission, 2023; OECD, 2023). Benzer şekilde, teknoloji entegrasyonu üzerine yapılan çalışmalar, okullarda anlamlı bir dijitalleşmenin önündeki en büyük engellerden biri olarak yetersiz öğretmen hazırlığını defalarca ortaya koymuştur (Tondeur et al., 2017). Dijital teknolojiler çağdaş eğitimin merkezinde yer almasına rağmen, birçok öğretmen dijital araçların pedagojik açıdan anlamlı öğrenme deneyimlerine nasıl entegre edileceği konusunda çok az resmi eğitim almaktadır. Bu yöntemlerin katılımı, eleştirel düşünmeyi, empatiyi ve kültürlerarası anlayışı artırabileceğine dair artan kanıtlara rağmen, çizgi roman tabanlı öğrenme, görsel hikaye anlatımı ve çok modlu okuryazarlık gibi yenilikçi öğretim

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

yaklaşımlarına daha da az önem verilmektedir (Hosler & Boomer, 2011; Mallia, 2007). Sonuç olarak, eğitimcileri çağdaş eğitim zorluklarıyla başa çıkmak ve öğrencileri giderek daha çeşitli ve dijitalleşen toplumlara katılıma hazırlamak için gereken yetkinliklerle donatmak adına sürekli mesleki gelişim hayati önem taşımaktadır.

Bu bağlamda, DICOMI projesi; öğretmen eğitimi, okul liderliği ve çeşitli eğitim ortamlarında mesleki gelişim açısından değerli bir çerçeve sunmaktadır. Dijitalleşmeyi, hikaye anlatımını ve kapsayıcı eğitimi bir araya getiren DICOMI; eğitimcilere göç, kimlik, çeşitlilik, aidiyet ve sosyal uyum gibi karmaşık konuları ele almaları için pratik araçlar sunmaktadır. Projenin dijital çizgi romanları ve pedagojik modülleri, öğretmenleri gerçek göç anlatıları ve yaşanmış zorunlu göç deneyimleriyle karşı karşıya getirerek göçmen ve mülteci öğrencilerin karşılaştığı gerçeklere dair daha derin bir empati ve anlayış geliştirmelerini sağlamaktadır. Görsel hikaye anlatımı üzerine yapılan araştırmalar, anlatı tabanlı öğrenme kaynaklarının öğretmenlerin yansıtıcı uygulamalarını, kültürlerarası yetkinliklerini ve öğrencilerin aidiyet duygularını destekleme kapasitelerini güçlendirebileceğini göstermektedir (Khoo et al., 2024). Ayrıca, çizgi roman tabanlı öğrenmenin çok modlu okuryazarlığı, yaratıcılığı, eleştirel düşünmeyi, iletişim becerilerini ve öğrenci katılımını teşvik ettiği gösterilmiştir; bu da onu çağdaş sınıflar için özellikle uygun bir pedagojik yaklaşım haline getirmektedir (Farinella, 2018). Okul liderleri için DICOMI; kapsayıcı okul kültürlerini teşvik etme, pedagojik yenilikleri destekleme ve okullar, aileler ve topluluklar arasındaki iş birliğini güçlendirme konularında rehberlik sunmaktadır. Okul psikolojik danışmanları, sosyal hizmet uzmanları ve diğer eğitsel destek uzmanları da göç ve zorunlu göçle ilişkili eğitsel ve psikososyal zorluklar hakkında daha fazla farkındalık kazanarak projeden benzer şekilde yararlanabilirler. Dijital yetkinlikleri, kültürlerarası öğrenmeyi, sosyal-duygusal gelişimi ve kapsayıcı pedagojileri entegre eden DICOMI, eğitim paydaşlarının mesleki gelişimine katkıda bulunurken, aynı zamanda eğitimde kapsayıcılık, demokratik vatandaşlık ve dijital dönüşüm ile ilgili daha geniş Avrupa hedeflerini de desteklemektedir. Beş ülkede gerçekleştirilen küçük ölçekli toplantılardan elde edilen politika önerileri şu şekilde sıralanmaktadır:

Öğretmenlik Mesleğinin Bir Parçası Olarak Öğretmen Eğitimi

Küçük ölçekli toplantıların katılımcıları, öğretmenlerin çağdaş sınıfların giderek artan çeşitliliğine etkili bir şekilde yanıt verebilmeleri için kapsayıcı eğitim alanında düzenli ve sürekli mesleki gelişim almaları gerektiğini tutarlı bir şekilde vurgulamışlardır. Kapsayıcı eğitimin pedagojik bilgi veya politika farkındalığından daha fazlasını gerektirdiğini; aynı zamanda empati, kültürlerarası yetkinlik ve göçmen, mülteci ve yerinden edilmiş öğrencilerin yaşanmış deneyimlerine dair derin bir anlayış talep ettiğini savunmuşlardır. Katılımcılar, birçok öğretmenin savaş, zorunlu göç, aile ayrılığı ve travma yaşamış öğrencilerle karşılaştığını, ancak genellikle bu karmaşık gerçekleri eğitim ortamlarında ele alma konusunda sınırlı bir hazırlık aldıklarını vurgulamışlardır. Bu doğrultuda, öğretmen yetiştirme programlarının kapsayıcılığın teorik tartışmalarının ötesine geçmesini ve eğitimcilerin göçmen ve mülteci çocukların karşılaştığı sosyal, duygusal ve eğitsel zorlukları anlamalarına yardımcı olacak gerçek, deneyim odaklı öğrenme fırsatlarını bünyesine katmasını önermişlerdir.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Bu bağlamda katılımcılar, DICOMI projesini ve projenin dijital çizgi romanlarını öğretmen eğitimi ve mesleki gelişim için değerli kaynaklar olarak tanımlamışlardır. Dijital çizgi romanlar aracılığıyla sunulan gerçek yaşam öykülerinin, öğretmenlerin göç deneyimleriyle daha kişisel, yansıtıcı ve anlamlı bir şekilde bağ kurmalarına yardımcı olabileceğini vurgulamışlardır. Yerinden edilme, uyum, aidiyet ve yılmazlık (psikolojik sağlamlık) anlatılarını sunan DICOMI çizgi romanları, eğitimcilerin göçle soyut bir politika meselesi olarak değil, öğrencileri ve ailelerini doğrudan etkileyen insani bir deneyim olarak karşılaşmalarına olanak tanır. Katılımcılar, bu tür anlatılara maruz kalmanın öğretmenlerin empatisini güçlendirebileceğini, klişelere meydan okuyabileceğini ve farklı geçmişlerden gelen öğrencilere karşı daha duyarlı ve kapsayıcı tepkiler verilmesini teşvik edebileceğini savunmuşlardır. Çizgi romanların görsel ve anlatısal doğasının, eğitimcilerin göçün duygusal boyutlarını anlamalarına ve savaştan etkilenen çocukların hem sınıf içinde hem de sınıf dışında karşılaşabilecekleri çoklu zorlukları kavramalarına yardımcı olmada özellikle etkili olduğu değerlendirilmiştir.

Katılımcılar ayrıca, gerçek hikayelere ve yaşanmış deneyimlere dayanan düzenli eğitimlerin daha kapsayıcı okul kültürlerinin geliştirilmesine katkıda bulunabileceğini vurgulamışlardır. Göç ve yerinden edilme gerçeklerini daha iyi anlayan öğretmenlerin; destekleyici öğrenme ortamları yaratma, öğrencilerin güçlü yönlerini ve ihtiyaçlarını tanıma ve farklı öğrenci grupları arasında olumlu ilişkiler geliştirme olasılıkları daha yüksektir. Bu tür eğitimler, okullarda kültürlerarası diyalogu ve sosyal uyumu teşvik ederken, eğitimcilerin ön yargı, ayrımcılık ve dışlanmayı ele alma becerilerini de artırabilir. Bu nedenle katılımcılar, DICOMI materyallerinin, dijital çizgi romanların ve diğer anlatı tabanlı kaynakların hem hizmet öncesi öğretmen eğitimine hem de hizmet içi mesleki gelişim programlarına entegre edilmesini önermişlerdir. Sürdürülebilir ve uygulama odaklı eğitimin, öğretmenlerin yalnızca bilgiyle değil, aynı zamanda kapsayıcılığı desteklemek, göçle ilgili zorluklara yapıcı yanıtlar vermek ve tüm öğrencilerin kendilerini değerli, saygın hissettikleri ve tam katılım sağlayabildikleri eğitim ortamlarını teşvik etmek için gerekli tutum ve yetkinliklerle donatılmalarını sağlamaya yardımcı olabileceğini savunmuşlardır.

Öğretmen Eğitimi İhtiyacı: Bir Öğretim Yöntemi Olarak Çizgi Romanlar

Küçük ölçekli toplantıların katılımcıları, DICOMI projesi aracılığıyla geliştirilenler gibi kaynakların eğitimsel potansiyelini en üst düzeye çıkarmak için öğretmenlere dijital hikaye anlatımı ve çizgi roman tabanlı öğrenme konusunda hedef odaklı mesleki gelişim programlarının sunulması gerektiğini tutarlı bir şekilde vurgulamışlardır. Çizgi romanların kapsayıcılığı, empatiyi ve kültürlerarası anlayışı teşvik etmek için önemli fırsatlar sunmasına rağmen, bunların etkili kullanımının öğretmenlerin bunları sınıf uygulamalarına anlamlı bir şekilde entegre etme becerilerine bağlı olduğunu savunmuşlardır. Katılımcılar, öğretmen eğitiminin teknik rehberliğin ötesine geçmesi ve eğitimcilere eleştirel yansıtmayı, diyalogu ve aktif öğrenmeyi kolaylaştırmak için görsel anlatıları kullanmaya yönelik pedagojik stratejiler sağlaması gerektiğini vurgulamışlardır. Özellikle öğretmenler, öğrencilerin hem yerinden edilme, uyum ve sosyal dışlanma gibi ortak zorlukları hem de göç deneyimlerini karakterize eden çeşitli kişisel yolculukları tanımalarını sağlamak amacıyla birden fazla hikayedeki farklı göç deneyimlerini karşılaştırmak için çizgi romanları kullanma konusunda desteklenmelidir.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Bu tür karşılaştırmalı yaklaşımların, öğrencilerin göçe dair basit veya basmakalıp anlayışların ötesine geçmelerine ve bireysel deneyimler ile kimliklere dair daha incelikli bir takdir geliştirmelerine yardımcı olmak açısından değerli olduğu değerlendirilmiştir.

Katılımcılar ayrıca, çizgi romanların kişisel anlatıları daha geniş eğitimsel temalar ve toplumsal sorunlarla ilişkilendirmek için zengin fırsatlar sunduğunu belirtmişlerdir. Uygun bir eğitimle öğretmenler, çizgi romanları klişeler, ayrımcılık, dil engelleri, arkadaşlık, kimlik, uyum, yılmazlık (psikolojik sağlamlık) ve aidiyetin anlamı gibi konuları keşfetmek için pedagojik giriş noktaları olarak nasıl kullanacaklarını öğrenebilirler. Hikayeleri dil eğitimi, sosyal bilgiler, vatandaşlık eğitimi ve kültürlerarası öğrenme gibi derslerdeki müfredat hedefleriyle ilişkilendirerek, eğitimciler öğrencileri empati ve perspektif kazanma becerilerini geliştirirken sosyal gerçekleri eleştirel bir şekilde incelemeye teşvik edebilirler. Katılımcılar ayrıca çizgi romanların kapsayıcılık, çeşitlilik ve sosyal adalet üzerine sınıf içi tartışmalar ve münazaralar için etkili katalizörler olarak hizmet edebileceğini vurgulamışlardır. Öğretmenler, okulların ve toplulukların başta göçmen ve mülteci kökenli olanlar olmak üzere tüm öğrenciler için nasıl daha misafirperver ve destekleyici ortamlar haline gelebileceği konusunda çeşitli tartışmalar başlatmak için çizgi romanlarda sunulan göç anlatılarını kullanabilirler. Bu tür tartışmaların, giderek çeşitlenen okul toplulukları içinde demokratik değerleri, karşılıklı saygıyı ve aktif vatandaşlığı teşvik etmek için önemli olduğu görülmüştür.

Çizgi romanları eğitim pratiğine başarılı bir şekilde entegre etmek için katılımcılar, görsel hikaye anlatımının karmaşık ve genellikle soyut fenomenleri öğretmek amacıyla nasıl yapılandırılmış bir pedagojik araç olarak kullanılabileceğini gösteren kapsamlı öğretmen eğitimi modüllerine duyulan ihtiyacı vurgulamışlardır. Göç, insan onuru, sosyal dışlanma, kimlik oluşumu ve kültürler arası bir arada yaşama gibi konuların, öğrencilerin yalnızca geleneksel öğretim yöntemleriyle anlamaları zor olabilir. Katılımcılar, çizgi romanların hem bilişsel hem de duyuşsal öğrenmeyi destekleyecek şekillerde anlatı, imgelem ve duygusal katılımı birleştirerek bu konuları daha erişilebilir kıldığını savunmuşlardır. Sonuç olarak öğretmen eğitimi, eğitimcileri farklı eğitim bağlamlarında çizgi romanları güvenle ve etkili bir şekilde kullanmalarını sağlayacak pratik örnekler, sınıf içi etkinlikler ve metodolojik rehberlikle donatmalıdır. Okullar, öğretmenlerin dijital hikaye anlatımı, görsel okuryazarlık ve çizgi roman tabanlı pedagoji alanlarındaki yetkinliklerini geliştirerek kapsayıcı eğitim uygulamalarını güçlendirebilir ve aynı zamanda öğrencilerin eleştirel düşünme, empati, iletişim becerilerini ve karmaşık sosyal konuları anlamalarını teşvik edebilirler. Bu bağlamda katılımcılar, öğretmen eğitimini, çizgi romanların ek materyal olarak görülmemesini sağlamanın yanı sıra çağdaş sınıflarda öğrenmeyi zenginleştirebilecek ve kapsayıcılığı destekleyebilecek değerli eğitim araçları olarak tanınması için temel bir koşul olarak görmüşlerdir.

Kapsayıcı Eğitim Yalnızca Öğretmen Eğitiminin Bir Parçası Değildir

Küçük ölçekli toplantıların katılımcıları, kapsayıcı eğitim eğitiminin yalnızca öğretmen eğitimi bünyesindeki mesleki bir gereklilik olarak görülmemesi gerektiğini, aynı zamanda öğretmenlerin kendileri için vatandaşlık eğitiminin önemli bir bileşeni olarak da görülmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Öğretmenlerin yalnızca eğitim profesyonelleri değil, aynı

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

zamanda tutumları, değerleri ve eylemleriyle daha kapsayıcı, demokratik ve sosyal açıdan uyumlu toplumların gelişmesine katkıda bulunan ulusal ve Avrupa topluluklarının etkili üyeleri olduğunu savunmuşlardır. Bu açıdan bakıldığında kapsayıcı eğitim, sınıf uygulamasının ötesine geçerek insan onuruna, çeşitliliğe, eşitliğe ve sosyal adalete saygıya dayanan daha geniş bir sivil sorumluluk haline gelmektedir. Katılımcılar, farklı öğrenci nüfuslarının karşılaştığı gerçekleri daha iyi anlamak için öğretmenlerin göç, ayrımcılık, sosyal dışlanma ve kültürlerarası bir arada yaşama gibi konular üzerinde eleştirel bir şekilde düşünme fırsatlarına ihtiyaç duyduklarını vurgulamışlardır. Bu bağlamda, DICOMI modülleri ve gerçek yaşama dayalı dijital çizgi romanlar, göç, yerinden edilme, uyum ve aidiyete dair gerçek hikayeler sunmaları nedeniyle mesleki öğrenim için özellikle değerli kaynaklar olarak tanımlanmıştır. Öğretmenler bu anlatılarla etkileşime girerek, göçün insani boyutlarıyla karşılaşmak üzere soyut politika tartışmalarının ötesine geçebilir ve göçmen ile mülteci çocukların ve ailelerin yaşadığı zorluklara dair daha derin bir anlayış geliştirebilirler. Bu tür bir anlayışın; empatiyi teşvik etmek, kalıp yargılara meydan okumak ve öğretmenlerin kapsayıcı eğitim uygulamalarına olan bağlılıklarını güçlendirmek için gerekli olduğu değerlendirilmiştir.

Katılımcılar ayrıca, öğretmenlerin kapsayıcılık kapasitelerini geliştirmek için güçlü bir yaklaşım olarak Sosyal ve Duygusal Öğrenmenin (SDÖ) önemini vurgulamışlardır. Eğitimcilerin SDÖ ilkelerine aşina olmaları gerektiğini, çünkü bu yetkinliklerin yalnızca öğrencilere fayda sağlamakla kalmayıp aynı zamanda öğretmenlerin kendi mesleki ve sivil gelişimlerini de desteklediğini savunmuşlardır. Empati, öz farkındalık, ilişki kurma, perspektif kazanma, sorumlu karar verme ve duygusal düzenleme gibi beceriler; kapsayıcı sınıflar oluşturmak ve farklı öğrencilerin ihtiyaçlarına etkili bir şekilde yanıt vermek için temel beceriler olarak görülmüştür. Katılımcılar, her bir DICOMI modülünün en az bir SDÖ hedefini entegre ettiğini, böylece öğretmenlere sosyal-duygusal yetkinliklerin göç, çeşitlilik ve kapsayıcılığı ele alan eğitim faaliyetlerine nasıl yerleştirilebileceğine dair pratik örnekler sunduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenler, DICOMI materyalleriyle çalışarak SDÖ'nün diyalogu kolaylaştırmak, yansıtmayı teşvik etmek, kültürlerarası anlayışı güçlendirmek ve farklı geçmişlerden gelen öğrenciler arasında olumlu ilişkileri desteklemek için nasıl kullanılabileceğini deneyimleyebilirler. Bu nedenle katılımcılar, SDÖ'nün hem hizmet öncesi hem de hizmet içi öğretmen eğitimi programlarının daha görünür ve sistematik bir bileşeni haline gelmesini önermişlerdir.

Son olarak katılımcılar, kapsayıcı eğitimin uygulanmasını desteklemede mesleki öğrenme topluluklarının ve akranlar arası değişimin önemini vurgulamışlardır. Kapsayıcılığın sıklıkla soyut terimlerle tartışıldığını ve pratik örnekler, kanıtlar ve yansıtma fırsatları olmadan eğitimciler tarafından somut sınıf uygulamalarına dönüştürülmesinin zor olabileceğini belirtmişlerdir. Bu nedenle katılımcılar; öğretmenlerin kapsayıcılık, göç, dijital hikaye anlatımı ve sosyal-duygusal öğrenme ile ilgili deneyimlerini paylaşabilecekleri, zorlukları tartışabilecekleri ve iyi uygulamaları değiş tokuş edebilecekleri alanlar yaratılmasını önermişlerdir. Başarılı sınıf etkinliklerinin, ders planlarının, çizgi roman tabanlı projelerin ve göçmen ile mülteci öğrencileri destekleme stratejilerinin paylaşılması, kapsayıcı eğitimi daha somut ve ulaşılabilir kılmak açısından özellikle değerli bulunmuştur. Katılımcılar, somut örneklerin ve sergilenen uygulamaların, eğitimcilerin günlük okul yaşamında kapsayıcılığın

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

nasıl görüldüğünü hayal etmelerine yardımcı olabileceğini, yenilikçi yaklaşımları benimseme konusundaki güven ve motivasyonlarını artırabileceğini savunmuşlardır. Bu açıdan DICOMI, yalnızca bir eğitim kaynakları seti olarak değil, aynı zamanda öğretmenlerin birbirlerinden öğrenmelerini sağlarken Avrupa genelinde kapsayıcı ve demokratik eğitim uygulamalarını kolektif olarak güçlendirmelerine olanak tanıyan bir mesleki diyalog ve işbirlikçi öğrenme platformu olarak görülmüştür.

Kaynaklar

- Farinella, M. (2018). The potential of comics in science communication. *Journal of Science Communication*, 17(1), Y01. <https://doi.org/10.22323/2.17010401>
- Florian, L., & Black-Hawkins, K. (2011). Exploring inclusive pedagogy. *British Educational Research Journal*, 37(5), 813–828. <https://doi.org/10.1080/01411926.2010.501096>
- Hosler, J., & Boomer, K. B. (2011). Are comic books an effective way to engage nonmajors in learning and appreciating science? *CBE—Life Sciences Education*, 10(3), 309–317. <https://doi.org/10.1187/cbe.10-07-0090>
- Khoo, E., Mitchell, L., & Sammons, M. (2024). Teacher use of digital stories to promote reflective practice supportive of migrant and refugee children's sense of belonging. *Early Childhood Education Journal*, 52, 1993–2007. <https://doi.org/10.1007/s10643-023-01538-z>
- Pastoor, L. D. W. (2017). Reconceptualising refugee education: Exploring the diverse learning contexts of unaccompanied young refugees upon resettlement. *Intercultural Education*, 28(2), 143–164. <https://doi.org/10.1080/14675986.2017.1295572>
- Sattin-Bajaj, C., Barrera Alcazar, J., Hong, D. D., & Romo-González, M. (2023). An expanded framework for preparing teachers to educate children of immigrant backgrounds. *Teaching and Teacher Education*, 129, 104120. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2023.104120>
- Tondeur, J., van Braak, J., Ertmer, P. A., & Ottenbreit-Leftwich, A. (2017). Understanding the relationship between teachers' pedagogical beliefs and technology use in education: A systematic review of qualitative evidence. *Educational Technology Research and Development*, 65(3), 555–575. <https://doi.org/10.1007/s11423-016-9481-2>
- UNESCO. (2020). *Global education monitoring report 2020: Inclusion and education—All means all*. UNESCO Publishing.